

Utorok 7. apríla 2020

Zopakuj si učivo o povesti. Skontroluj, či máš v zošite zapísané všetky poznámky. Ak ti niečo z poznámok chýba, **dopíš si to**. Potom si **urob test**, aby si zistil, či vieš o povesti všetko.

Poveš'

- je to príbeh, ktorý má **skutočný základ** (reálny podklad),
- príbeh sa odohráva **v určitom čase**,
- **hlavné postavy** alebo **miesto** pochádzajú z **histórie (minulosti)** (napr. Svätopluk, vrch Zobor ...),
- odohrávajú sa v nej aj **fantastické, neskutočné deje** (napr. meč s čarovnou mocou),
- môžu v nej vystupovať **neskutočné postavy**.

Delenie povestí:

podľa autora: **EUDOVÁ - nemá autora**, napr. Matej kráľ a bača,

- je povesť, ktorá **vznikla v minulosti a šírla sa ústnym podaním**,
- zapisovali ju zberatelia.

UMELÁ – má autora, napr. Jozef Horák – Detvan a Jánošíkov poklad,
- je povesť, ktorá je **novým umeleckým dielom, nie je prerozpráváním ľudovej povesti**

podľa OBSAHU: ☺ **historická**

☺ **miestna**

☺ **heraldická**

Historická povesť

Je to povesť, ktorej **hlavným hrdinom je postava alebo udalosť** (príp. miesto) **z národnej histórie** (napr. Svätopluk, vrch Zobor).

Z obdobia **Veľkej Moravy** poznáme málo povestí, najznámejšie sú **povesti o Svätoplukovi**.

Historické povesti o Tatároch, Turkoch, o Jánošíkovi pochádzajú z 13. – 17. storočia.

Príklady his. povestí: Zakopaný meč pod Zoborom (Svätopluk, vrch Zobor),
Matej kráľ a bača (kráľ Matej Korvín)

MIESTNA POVEŠŤ

Je to povesť, ktorá **hovorí o niektorých zemepisných miestach alebo hradoch**,
napr. povesti o Sitne, o Trenčianskom hrade, o Beckove.

Príklady: Detvan a Jánošíkov poklad (vrch Katruša)

Čertova brázda (hrad Korlátka)

Kôň so zelenou hrivou (Dunaj, Bratislava)

Heraldická povesť

Heraldická povesť je povesť, ktorá rozpráva o tom, ako vznikol mestský erb.

Napr. **A. Habovštiak : Tri zlaté ruže**

+ poznámky o autoroch

Opakovanie - test

1 Ako sa nazýva literárny útvar s týmito vlastnosťami?
Jeho príbeh má reálny podklad a odohráva sa v určitom čase.
Hlavné postavy alebo miesto deja sú spravidla historicky podložené.
Sú prítomné aj fantastické deje alebo v ňom vystupujú neskutočné postavy.

- a) rozprávka
- b) povesť
- c) pieseň
- d) scenár

2 Ako sa nazývajú povesti, ktoré sa viažu
k zemepisným miestam alebo k hradom a zámkom?

- a) miestne povesti
- b) historické povesti
- c) heraldické povesti
- d) ľudové povesti

3 O aký hrad ide?

- a) Spišský hrad
- b) Krásna Hôrka
- c) hrad Sitno
- d) Trenčiansky hrad



4 Ako sa volá hlavná postava vystupujúca
v povesti Zakopaný meč pod Zoborom?

- a) Rastislav
- b) Mojmír
- c) Pribina
- d) Svätopluk

5 Kto je autorom povesti Kôň so zelenou hrivou?

- a) Anton Habovštiak
- b) Alojz Medňanský
- c) Mária Ďuričková
- d) Jozef Horák

6 V ktorej povesti vystupovali postavy Peter, Osvald a Zuzana?

- a) Tri zlaté ruže
- b) Detvan a Jánošíkov poklad
- c) Matej kráľ a bača
- d) Čertova brázda

7 Ku ktorému mestu a jeho erbu sa viaže povesť Tri zlaté ruže?

- a) Rožňava
- b) Revúca
- c) Ružomberok
- d) Radošovce

8 Ktorá postava nevystupovala v povesti Detvan a Jánošíkov poklad?

- a) Detvan
- b) starček
- c) Jánošík
- d) gazdiná

9 Koľko hádaniek položil kráľ Matej bačovi v povesti Kráľ Matej a bača?

- a) 12
- b) 7
- c) 4
- d) 3

10 Ktorá postava sa v povesti Kôň so zelenou hrivou vedela zmeniť na koňa?

- a) krčmár
- b) vodník
- c) Matúš
- d) mlynár



Svoje odpovede si skontroluj tu.

Ak ti robili otázky o povestiach problém, zopakuj si to ešte raz.

1. b

2. a

3. b (nepovinná otázka)

4. d

5. c

6. d

7. a

8. c

9. d

10. b